

21 feb 2024 -14:06

## Afval op het strand voornamelijk plastic zwerfvuil en bouwafval

FOD Volksgezondheid verlengt samenwerking met Proper Strand Lopers

Diverse plastics, materiaal van nabijgelegen bouwerven en afval uit de visserij maken de hoofdmoot uit van het afval dat op onze stranden belandt, zo blijkt uit de eerste vier metingen van vzw Proper Strand Lopers. In opdracht van de minister van Noordzee en de dienst Marien Milieu van de FOD Volksgezondheid monitorde de vrijwilligersorganisatie het voorbije jaar het zwerfvuil op onze stranden. De samenwerking zal in 2024 worden verdergezet.



Op tien plaatsen aan onze Belgische kust ruimden vrijwilligers van Proper Strand Lopers in 2023 vier keer een traject van 100 meter lang en 4 meter breed. Ze sorteerden en telden de items en verzamelden al die gegevens in een databank. De belangrijkste conclusies? "Plastic vuilnis blijft een bijzonder groot probleem op onze stranden, met een aandeel van ongeveer zeventig procent van alle gevonden items", zegt Alex Vandenbrouck van Proper Strand Lopers. "Een deel daarvan is bouwafval afkomstig van nabijgelegen grote werven. Als je ook glas en stenen meetelt maakt bouwafval trouwens meer dan dertig procent van alle geraapte items uit. De resultaten worden wat vertekend door de aanwezigheid van enkele grote werven in de buurt van de telzones. Maar aangezien er aan de kust altijd volop gebouwd wordt, zou het wel nuttig zijn om op zoek te gaan naar structurele manieren om dat bouwafval terug te dringen."



## Grens overschreden

Een ander deel van het plastic afval is afkomstig van de visserij: iets meer dan 13% van al het aangetroffen afval bestaat uit stukjes kabel of netten. “We vinden dit over de volledige kustlijn terug, en niet alleen in de buurt van vissershavens. Vermoedelijk komt dit van de boten”, aldus Vandenbrouck. “Daarover zouden we graag het gesprek aangaan met de sector.”

Het verbod op wegwerpplastic dat sinds 2021 van kracht is binnen de Europese Unie heeft er weliswaar voor gezorgd dat rietjes en wegwerpbestek niet meer alomtegenwoordig zijn, maar resten van plastic flessen, zakjes en voedingsverpakkingen vormen nog steeds een probleem. Het sensibiliseren van toeristen en voorbijgangers blijft dan ook belangrijk.

De tien meest voorkomende categorieën van afval maken samen meer dan 95% uit van al het afval op onze stranden.

| Soort afval   | Aantal items | Percentage van totaal aantal items |
|---|--------------|------------------------------------|
| Plastic – Divers (resten flessen, resten zakjes, ...) | 2.580        | 31,7%                              |
| Glas & stenen – Constructieafval                      | 1.477        | 18,1%                              |
| Plastic – Afkomstig van visserij                      | 1.079        | 13,2%                              |
| Plastic – Constructieafval                            | 1.044        | 12,8%                              |
| Plastic – Verpakkingen voeding                        | 628          | 7,7%                               |
| Hout – Divers   | 354          | 4,3%                               |
| Plastic – Afkomstig van tabaksproducten / roken       | 285          | 3,5%                               |
| Papier – Divers                                       | 116          | 1,4%                               |
| Glas & stenen – Divers                                | 102          | 1,3%                               |
| Plastic – Hygiëne en zorg                             | 80           | 1,0%                               |

De Europese Kaderrichtlijn Mariene Strategie spreekt van een ‘goede milieutoestand’ op de stranden wanneer er minder dan twintig items per honderd meter strand worden aangetroffen. “Bij zo goed als alle metingen werd die grens overschreden”, zegt Senne Aertbeliën, beleidsmedewerker bij de dienst Marien Milieu van de FOD Volksgezondheid. “Dat viel zeker te verwachten aan onze dichtbevolkte kust. Het onderzoek draait voor ons minder om de aantallen dan om het type afval dat er voorkomt. Op die manier kunnen we kijken welke beleidsmaatregelen het meeste effect kunnen hebben en waarvoor er nog extra maatregelen opgezet dienen te worden.”

## Burgerwetenschap

Het project wil daarnaast ook in de verf zetten welke bijdrage burgers kunnen leveren aan wetenschappelijk onderzoek. Om het probleem van marien zwerfvuil aan te pakken, hebben we immers veel gegevens nodig. De Europese Kaderrichtlijn Mariene Strategie verplicht de lidstaten bovendien om de toestand van de zee te monitoren. “Burgers kunnen een belangrijke rol spelen bij het verzamelen van

gegevens en zo de overheid helpen om zwerfvuil in zee en op de stranden beter te beheren en te voorkomen”, aldus de minister van Noordzee.

De overeenkomst tussen de federale overheid en Proper Strand Lopers geeft uitvoering aan actiepunt 21 van het Federaal Actieplan Marien Zwerfvuil, waarbij burgerwetenschap wordt gestimuleerd via het monitoren van strandafval. Het project wordt in 2024 verdergezet.

Voor meer informatie:

- <https://www.health.belgium.be/nl/federaal-actieplan-marien-zwerfvuil-2022-2027>

FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en  
Leefmilieu  
Galileelaan 5 bus 2  
1210 Brussel  
België  
+32 2 524 97 97  
<http://www.health.belgium.be>

Annelies Wynant  
Woordvoester (NL)  
+32 2 524 97 38  
+32 485 73 44 05  
[annelies.wynant@health.fgov.be](mailto:annelies.wynant@health.fgov.be)

Vinciane Charlier  
Woordvoester (FR)  
+32 475 93 92 71  
+32 2 524 99 21  
[vinciane.charlier@health.fgov.be](mailto:vinciane.charlier@health.fgov.be)